

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ผลกระทบด้านอาหารจากภูมิปัญญาท้องถิ่น:กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์กุ้งจ่อม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ดำเนินการผลิตกุ้งจ่อมจากภูมิปัญญาชาวบ้านในครอบครัวจำนวน 240 คนเขตพื้นที่อำเภอประโคนชัย ประกอบด้วยกลุ่มผู้ผลิต เพื่อจำหน่ายเพียงอย่างเดียว กลุ่มผู้ผลิตเพื่อการบริโภคในครอบครัวและกลุ่มผู้ผลิตทั้งเพื่อจำหน่ายและเพื่อการบริโภคในครอบครัว ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากลุ่มผู้ผลิตเพื่อจำหน่าย และกลุ่มผู้ผลิตทั้งเพื่อจำหน่ายและเพื่อบริโภคในครอบครัว

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสอบถาม ได้แก่ ผู้ดำเนินการผลิตทั้งเพื่อจำหน่าย และเพื่อบริโภคในครอบครัว โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง (Simple Random Sampling) จำนวน 80 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้ดำเนินการผลิตกุ้งจ่อมจากภูมิปัญญาชาวบ้านในครอบครัวที่เป็นเจ้าของกิจการ จำนวน 10 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling Technique)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะเครื่องมือ

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ คือ

1. แบบสอบถาม เป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 17 ข้อ แบ่งออกได้ดังนี้

- 1.1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการผลิตกุ้งจ่อม
- 1.2 สอบถามเกี่ยวกับการจัดจำหน่ายกุ้งจ่อม
- 1.3 สอบถามเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่ายในการผลิตกุ้งจ่อม
- 1.4 สอบถามเกี่ยวกับวิธีการผลิต

ซึ่งกำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ข้างต้นในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นจากข้อมูลที่ดำเนินการวิเคราะห์

2. การสัมภาษณ์เป็นลักษณะแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างจำนวน 10 ข้อ สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการผลิต การจัดจำหน่าย รายได้ ค่าใช้จ่ายในและวิธีการผลิตการผลิตกุ้งจ่อม

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. การสร้างแบบสอบถาม

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ จากบทความ ตำรา เอกสารผลงานวิจัย และวิทยานิพนธ์เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.2 รวบรวมเนื้อหาสาระที่ได้จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่างแบบสอบถาม

1.3 ออกแบบสร้างแบบสอบถาม เพื่อต่อเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อรับการตรวจสอบพร้อมทั้งขอคำแนะนำให้มีความเที่ยงตรงสมบูรณ์มากที่สุด ก่อนนำไปทดลองใช้ (Try-out)

1.5 นำแบบสอบถามที่ได้ไปดำเนินการแก้ไขปรับปรุง แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity)

1.6 ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองใช้ต่อไป

2. การสร้างแบบสัมภาษณ์

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ จากบทความ ตำรา เอกสารผลงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2 รวบรวมเนื้อหาสาระที่ได้จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่างแบบสัมภาษณ์

2.3 ออกแบบสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อต่อเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อรับการตรวจสอบพร้อมทั้งขอคำแนะนำให้มีความเที่ยงตรงสมบูรณ์มากที่สุดก่อนนำไปทดลองใช้ (Try-Out)

2.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ไปดำเนินการแก้ไขปรับปรุง แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity)

2.6 ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองใช้ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัย ได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังชุมชน ที่อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ พร้อมหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และคำชี้แจงประกอบ ไปดำเนินการสังเกต การเก็บข้อมูลและการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติและลำดับการวิจัย ดังนี้คือ

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติดังนี้

1.1 ข้อมูลที่เกี่ยวกับสภาพการผลิต การจัดจำหน่ายของกุ้งจ่อม วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละของแต่ละรายการ โดยนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับ รายได้ ต้นทุนการผลิต และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการผลิตกึ่งจ่อม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และร้อยละ โดยนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interviews) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ ข้อมูลแบบพรรณนาวิเคราะห์

สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อนำไปใช้ในการแปรผล ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

\bar{x} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูล

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x แทน คะแนน

N แทน จำนวนคน

\sum แทน ผลรวม

2. สถิติตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

2.1 ความเที่ยงตรง (Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) (เชวรัตน์ เตมียกุล. 2554)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

R แทน ผลรวมคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.2 ความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient α) ของครอนบาค (Cronbach) (พิมพ์ทอง สังสุทธิพงศ์และคณะ. 2552 : 27)

$$\alpha = \frac{k}{K-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

α แทน ค่าความเชื่อมั่น

k แทน จำนวนข้อ

s_i^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนในแบบสอบถามแต่ละข้อ

s_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับ